

UTLENDINGSNEMNDA
UNE

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
12/8242 - SBO

Vår ref:
12/00795

Dato
24.01.2013

Høring om ny prosessordning i sikkerhetssaker etter utlendingsloven

Utlendingsnemnda (UNE) viser til departementets brev og høringsnotat av 07.12.2012.

Ad spørsmål som, når endringene eventuelt har trådt i kraft, vil eller kan oppstå i saker UNE har eller får til behandling

I høringsnotatet pkt. 8.6 har departementet uttalt at det ønsker at reglene i lovforslaget ved ikrafttredelse også skal kunne gis anvendelse for verserende saker. Etter vår vurdering løser ikke dette alle spørsmål knyttet til hvordan blant annet UNE skal håndtere sikkerhetssaker som er til behandling når endringene trer i kraft. I lovforslagets pkt. IV heter det at Kongen kan gi overgangsbestemmelser i forskrift, og det er i høringsnotatet pkt. 8.6 også sagt at det blant annet må vurderes overgangsregler for de tilfellene hvor UDI eller UNE har truffet vedtak etter instruks fra departementet før de nye bestemmelsene trer i kraft. I den forbindelse understreker vi behovet for at det gis klare overgangsregler vedrørende den rent praktiske håndteringen av sikkerhetssaker som ved lovens ikrafttreden allerede er til behandling i spesielt UNE (siden det ikke er lagt opp til at UNE verken formelt eller reelt skal ha vedtakskompetanse i slike saker).

Videre er det et behov for klare retningslinjer med hensyn til identifisering og håndtering av i utgangspunktet «vanlige» saker som blir sikkerhetssaker ut fra f.eks. opplysninger klageren kommer med i nemndmøte med personlig fremmøte. Det er også et spørsmål hvordan (og hvor) omgjøringsanmodninger i saker der UNE allerede har fattet endelig vedtak skal håndteres. Dette vil kunne være en problemstilling, og ikke bare ved overgangen til nye regler men også senere. Av forslaget § 129 fremgår det at departementet skal være klageinstans for sikkerhetssaker, med mindre det opptrer som førsteinstans. Imidlertid vil det kunne oppstå situasjoner hvor UNE alt har fattet vedtak som klageinstans når det blir klart at saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn (eksempelvis en asylsøker med endelig avslag og en omgjøringsanmodning til behandling). Det bør klargjøres hvorvidt departementet trer inn i rollen som klageorgan i de tilfellene vi har nevnt her.

UTLENDINGSNEMNDA

Besøksadresse: Stenersgata 1 B/C
Postboks 8165 Dep. 0034 Oslo

Tlf: 21 08 50 00 Faks: 21 08 50 01
Internett: <http://www.une.no>

Org.nr: 9820 19095
Bank: 7694.05.02302

Ad § 79 Søksmål

Av gjeldende første ledd følger det at *UNE* opptrer ved søksmål mot *UNEs* vedtak etter utlendingsloven og *UDI* ved søksmål mot *UDIs* vedtak etter utlendingsloven. Departementet har ikke lagt opp til noen endring i første ledd som regulerer hvilken instans som opptrer i forbindelse med søksmål, og de foreslåtte endringene i vernetingsbestemmelsen (tredje ledd) sier ikke noe om dette spørsmålet. Rent faktisk håndterte departementet søksmålet fra klageren i «Krekar-saken» der *UNE* hadde fattet klagevedtak etter instruksjon. Men etter vår vurdering bør dette reguleres uttrykkelig i § 79 første ledd hvis departementet skal ha vedtakskompetanse i sikkerhetssaker.

Vi har følgende forslag til ordlyd, etter mønster av gjeldende regulering av de tilfellene der søksmålet gjelder vedtak fattet av henholdsvis *UDI* og *UNE*: «Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av departementets vedtak etter loven her eller om erstatning som følge av slike vedtak, opptrer staten ved departementet.»

Ad § 128 Instruksjonsmyndighet mv.

UNE synes generelt sett ikke å være tiltenkt noen rolle i sikkerhetssaker hvis de foreslåtte endringene blir vedtatt. Og ut fra det som står bl.a. i siste avsnitt på s. 35 i høringsnotatet synes det som departementet har hatt *UDI* for øye når det gjelder instruksjon om å forberede avgjørelse av saker hvor departementet skal treffe vedtak eller beslutning, hva enten det er departementet som klageinstans eller «førsteinstans». Men i forslaget til § 128 fjerde ledd er det vist til «underliggende organer». Når man ser dette i sammenheng med § 128 første ledd hvor begrensningene i instruksjonsmyndigheten i § 76 ikke gjelder, og at departementet foreslår at det skal være klageinstans i de sakene der *UDI* fremdeles skal være førsteinstans, synes det mer hensiktsmessig hvis det i § 128 fjerde ledd står «*UDI*» og ikke «underliggende organer» slik som nå (hvis det i realiteten kun er *UDI* som er aktuelt her). På den annen side oppstår det spørsmål i forbindelse med overgangsbestemmelser og saker som endrer karakter underveis, jf. ovenfor, og som innebærer at *UNE* også etter lovendringen kan ha vært involvert i en sikkerhetssak som departementet senere får til behandling.

Ad § 132 Søksmålsfrister og saksforberedelse

Vi foreslår følgende tilføyelse (uthevet) i innledningen til tredje ledd: «Det kan gis oppfriskning for *oversitting* av fristen dersom (...)»

Ad § 139 Rettens avgjørelser

Da oppnevning av særskilt advokat i følge forslaget skal skje på visse vilkår og ikke ubetinget, jf. § 133 første ledd, foreslår vi følgende tilføyelse (uthevet): «Retten treffer avgjørelse etter at partene og den særskilte advokaten som *eventuelt* er oppnevnt (...)».

Konsekvenser for *UNE* – saksbehandling, økonomisk/administrativt

Forslaget synes ikke å få nevneverdige administrative, økonomiske eller andre konsekvenser for *UNE*, utover at *UNE* i utgangspunktet ikke skal behandle noen slike saker i motsetning til etter gjeldende rett (jf. også høringsnotatet pkt. 9). Dette vil så langt tilsi mindre ressursbruk for *UNEs* del. Men vi tar noe forbehold, med utgangspunkt i fremstillingen ovenfor, med

hensyn til spørsmål om avklaringer knyttet til hvordan UNE skal håndtere henholdsvis 1) sikkerhetssaker som kom inn til UNE før en eventuell regelendring (overgangsbestemmelser) samt 2) i utgangspunktet er «vanlige» saker som utvikler seg til (mulige) sikkerhetssaker mens saken er i UNE.

Med hilsen

Siri Johnsen
assisterende direktør

Ketil Larsen
fagdirektør

—

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.